

Scan Laaggeletterdheid: risicowijken in beeld

Kennis is de basis van je beleid rond laaggeletterdheid: weten hoe het in je gemeente is gesteld. Zodat je het beleid hierop kunt afstemmen, samen met je netwerkpartners. De scan Laaggeletterdheid biedt je dit inzicht. Aan het woord zijn Thomas Bersee en Marion Romein, adviseurs Basisvaardigheden en Marktkennis bij Probiblio.

"Op landelijk niveau is per regio en gemeente het percentage laaggeletterden ingeschat", vertelt Marion. "Wij bekijken vervolgens op wijkniveau allerlei indicatoren, zoals leeftijd, migratie-achtergrond, uitkeringsgerechtigdheid, inkomen, opleidingsniveau, koop- of huurwoning en gezondheidsbeleving. Dit zijn gegevens van het CBS en van instellingen als de GGD. Door deze factoren te combineren, kunnen we inschatten in welke wijken het risico op laaggeletterdheid hoger is. Hier komt een duidelijk kaartje uit."

Tastbaar

"Soms komen uit de scan verrassende dingen die je niet eerder in het vizier had. Bijvoorbeeld in Gouda, waar de binnenstad een hoger risico blijkt te vertonen dan verwacht. Maar vaker is het rapport de bevestiging van een onderbuikgevoel. Het onderbouwt dat gevoel en je discussieert met je gemeente en partners over iets tastbaars."

Verzamelen, interpreteren en presenteren

Thomas en een collega bespreken tijdens de intake met de Bibliotheek de behoeften en toepassing van de scan. Thomas heeft ooit de basis voor de scan gelegd. Onder de uitvoering ligt een jarenlange ervaring. Na de intake verzamelen Marion en haar collega's de cijfers: "We baseren het rapport op openbare cijfers. En op lokale zaken die van belang zijn bij het interpreteren. Bijvoorbeeld: in een wijk wonen veel ouderen. Op basis van leeftijd alleen zouden we deze wijk als hoger risico inschatten. We doen dat niet, als wij weten dat er andere indicatoren zijn die dit weerspreken. Bijvoorbeeld dat deze ouderen kapitaalkrachtig of hoger opgeleid zijn, of veelal een koopwoning hebben. Vervolgens leveren we een conceptrapport op. Met de Bibliotheek bespreken we of het strookt met de verwachtingen en verklarende zaken. En tot slot kunnen we een presentatie verzorgen voor de Bibliotheek, gemeente(n) en partner(s).

De gemiddelde doorlooptijd is twee maanden. Voor de Bibliotheek is het fijn om het onderzoek over te laten aan een externe partij. Dat geeft een andere positie in het gesprek met de gemeente. En praktisch: het bespaart je veel tijd."

PR en communicatie

"De aanpak van laaggeletterdheid vereist continue aandacht en publiekelijk communiceren", zegt Thomas. "Via de lokale media kun je de politiek en potentiële partners laten weten dat de Bibliotheek laaggeletterdheid aanpakt. De scan is een goede basis voor de PR rond dit thema. Ik vind het fascinerend om in kaart te brengen hoe een gemeente is opgebouwd. Overal doet de problematiek zich voor. In steden is de maatschappelijke tweedeling significanter. In plattelandsgebieden wonen mensen meer door elkaar en is de segregatie minder scherp. Maar vaak vind je ook daar wijken met een verhoogd risico waar de Bibliotheek iets mee kan."

